

Juryrapport finale Write Now! 2016

Goedemiddag iedereen,

Voor de meesten hier aanwezig, de trotse families, nerveuze vrienden en alwetende juryleden, begon deze finale ongeveer een uur geleden toen ze de zaal binnenkwamen. Maar ik weet dat jullie spanningsboog, lieve finalisten, zich al achtenveertig uur aan het ontrafelen is, en dat hij op dit moment waarschijnlijk rond jullie keel gewikkeld zit.

Ik weet dat jullie moe zijn, dronken van de zenuwen en waarschijnlijk lichtelijk katerig van het bier van gisteravond. Oftewel: mentaal hebben jullie er weleens sterker voorgestaan. Dat is niet erg, ik ben hier om jullie al een beetje gerust te stellen. Dat jullie allemaal aanleg hebben voor schrijven, of zoals ze het altijd zo mooi en mysterieus op mijn opleiding zeiden: het vermoeden van talent, is duidelijk. Jullie blinken allemaal al een beetje, zijn de trofeeën van de voorrondes waarin jullie gezamenlijk haast duizend andere jongeren achter jullie lieten. Wees daar trots op, de ouders die met camera's achter jullie zitten zijn het in elk geval al.

Nu zal vandaag maar één iemand worden bedolven onder slingers en glitters – figuurlijk, helaas: het letterlijk doen was te duur, er moest een laptop worden gekocht. Voordat ik bekendmaak wie dit is wil ik jullie, jonge schrijvers, nog iets meegeven waar ik zelf veel aan heb gehad. Dit is voor iedereen die het beu is om te horen: gewoon blijven schrijven! Een aanmoedigende zin die, gek genoeg, op een bepaald moment ontmoedigend begint te klinken. Nu moet ik eerlijk bekennen dat mijn advies eigenlijk nog altijd op hetzelfde neerkomt, op 'blijven schrijven', maar ik ga jullie uitleggen waarom dat zo belangrijk is! Of liever gezegd, de beroemde Amerikaanse radiomaker Ira Glass gaat dat doen. Hij sprak de volgende wijze woorden:

Iedereen die zich met creatief werk bezighoudt, is hiermee begonnen omdat ze een goede smaak hebben. Maar er is een kloof. Tijdens de eerste jaren dat je werk maakt, merk je dat het gewoon niet zo goed is. Het probeert goed te zijn, het heeft potentieel, maar het is er nog niet helemaal. Maar je smaak, hetgeen dat je aanzette tot het willen creëren, is nog altijd fantastisch. En omdat je zo'n goede smaak hebt, voelt je eigen werk aan als een teleurstelling. Veel mensen raken nooit voorbij deze fase, ze stoppen, ze geven op. Maar het is belangrijk om te beseffen dat deze fase volstrekt normaal is, en dat iedereen hier doorheen moet. Het belangrijkste wat je kan doen is veel werk maken, in jullie geval veel schrijven. Geef jezelf deadlines zodat je elke week een verhaal aflevert. Het is alleen door een groot volume aan werk te creëren, dat je de kloof dicht, dat je werk net zo goed zal zijn als je ambities.

Ira Glass zegt hier langer over te hebben gedaan dan iedereen die hij kende, wat mij, en hopelijk jullie ook, vertrouwen geeft. Want ook al kennen jullie hem en zijn programma *This American Life* misschien niet, neem dan maar van mij aan: het is fantastisch goed. Dus ook al win je vandaag niet, besef dan dat je bezig bent je volume aan werk te creëren, en dat je zo telkens weer een kluit aarde in die kloof gooit.

Laten we het dan nu hebben over die kluiten aarde, over jullie teksten. Ze verrasten ons dit jaar op verschillende manieren. Er was een vrouw die erachter kwam dat haar man zich prostitueerde, schrok, en zich daarna realiseerde dat hij het haar inderdaad wel had verteld. Een moeder die weigerde haar Siamese tweeling operatief te laten scheiden omdat ze hen 'als fiere Belg een mooi symbool van verbondenheid vond'. Een man van bijna negentig die het internet ontdekte, en dan vooral de donkere hoekjes ervan waarin mensen over elkaar heen plassen. We zaten op de stoel bij een obscure kapper en we liepen met een koppel langs het spoor, waar gelukkig niemand zich voor de trein wierp.

Iemand begon zijn tekst met: 'Buunk was vroeger een matroos die last had van zeeziekte. Hij wilde de wereld zien, maar eenmaal omgeven door golven was perzik uit blik het enige dat zijn weke maag verdroeg.' Een krachtig begin, maar de jury had het gevoel dat de pointe en de personages

vervolgens niet sterk genoeg waren uitgewerkt. Een andere tekst begon juist minder opvallend maar had dan weer een slotzin die wrong: 'Maar ondanks alles hoorde ik er nu wel bij.'

Er was de inzending waarin een man wacht op zijn oude geliefde als 'een hond voor de supermarkt'. Het verhaal bevatte een aantal mooie beelden, maar de schrijver is misschien iets te ambitieus geweest in het gebruik van ingewikkelde zinconstructies en vergelijkingen, waardoor de vertelstijl een tikje elitair aanvoelde. Iemand anders beschreef een ongemakkelijk interview tussen een beroemde designer en een nerveuze interviewster. Eén van de juryleden merkte op dat het knap was hoe het ongemak in het meubilair werd uitgedrukt. Maar anderen misten de aanwezigheid van meerdere lagen in het verhaal.

Deze laatste opmerking werd vaker gemaakt aan de jurytafel. Het was duidelijk dat jullie allemaal goede ideeën hadden, interessante en soms zelfs absurde personages en situaties, maar de uitwerking ervan schoot vaak te kort. Veel verhalen waren een schets, een portret, en slaagden er niet in een grotere wereld aan ons te tonen. Ik hoop dat jullie zien dat er in deze kritische opmerking een compliment verscholen zit. Als jullie blijven schrijven, en de tijd nemen om ideeën beter uit te werken, dan valt er veel winst te behalen.

We hopen dat vooral de schrijver van 'We kijken ieder jaar met veel plezier' dit advies in zijn achterzak steekt en mee naar huis neemt. De voltallige jury was enthousiast over de droge en spannende stijl van het verhaal. De dialogen, personages en de geheime liefde voor het Eurovisiesongfestival hadden veel potentie, maar deze werd nog niet helemaal benut op de twee pagina's die het verhaal lang was. Dus kruip achter je laptop of schriftje, breek het verhaal open en spek het met meer mooie zinnen en dubieuze gedachten.

De jury heeft alle inzendingen met veel plezier gelezen, maar kwam tot de conclusie dat maar weinig teksten de middenmoot ontstegen. Ook werden er af en toe vuisten gebald of tanden geknarst wanneer we spelfouten tegenkwamen. Nu is vergissen onontkoombaar, leerzaam en soms zelfs leuk, maar het is wel belangrijk om zorgvuldig te blijven.

Dit gezegd hebbende, lagen er op einde van het beraad drie sterke verhalen op tafel, van drie schrijvers bij wie dat eerder genoemde vermoeden van talent zeker bevestigd werd door hun teksten. En omdat er maar één van die drie schrijvers met de overwinning en de eer naar huis kan gaan, willen we de andere twee graag een eervolle vermelding geven.

De eerste eervolle vermelding gaat naar een schrijver wier proza getuigt van een grote verbeeldingskracht. Het verhaal over de klimop die door de woningcorporatie wordt verwijderd, zat vol treffende details en originele beelden. Eén jurylid zag in deze auteur een winnaar, omdat er een grote ambitie voelbaar is. Maar dat is waar de andere juryleden juist over vielen, de belofte van het begin werd volgens hen niet waargemaakt. Het was haast alsof deze tekst niet uit één, maar uit twee verhalen bestond, die elkaar niet versterkten maar eerder elkaars zwaktes blootlegden. **Robin Ray Tuesday Barry**, met zo'n naam moet je wel blijven schrijven tot hij op een boek pronkt!

Dan was er een tekst die de jury in twee kampen verdeelde. Enerzijds bezat dit verhaal wat we in veel andere inzendingen misten: meerdere lagen. Het las als een metafoor, prikkelde onze fantasie en vulde net genoeg in om ons zowel tevreden als hongerig achter te laten. Maar anderen merkten op dat het in het anekdotische bleef hangen, en dat het zeker goed in elkaar zat maar ook aan de dunne kant was. Het was een verhaal dat tot de laatste minuut in de race bleef. En één ding weet ik zeker, we zullen ons altijd blijven afvragen wie of wat 'het beest' nu precies was. **Jante Wortel**, we waren onder de indruk.

Ook over de winnende tekst is stevig gediscussieerd. Het woord 'vlammend' viel, maar ook het woord 'cliché'. Iemand sprak over 'ondergrondse gangen' in het verhaal die zij wilde zien. Het is duidelijk dat

deze schrijver een emotioneel intelligente auteur is. Iemand die erin slaagt de psyche van personages met een aantal zinnen voelbaar en levend te maken. Waar veel andere inzendingen een beetje onhandig bleven watertrappelen, werd er hier met gestrekte armen de diepte in gedoken.

Ondanks dat het geen perfect verhaal was – er zat een verleidingsscène in die de subtiliteit van het verhaal niet ten goede kwam en hier en daar kwamen we wat ongelukkige formuleringen tegen – zagen we het grote potentieel van deze schrijver.

Het is iemand die het 'show don't tell' principe in de vingers heeft. De relatie tussen het hoofdpersonage, een jong meisje, en haar drinkende moeder werd in één korte scène pijnlijk goed neergezet. En het is lastig om niet ineem te krimpen wanneer datzelfde meisje bij haar therapeut zit en de bank aait, omdat ze hoopt dat ze zo door hem zal worden onthouden: als een jong meisje dat iets streelt.

Write Now! is er om talent te belonen en in de kijker te zetten, en daarom wil ik graag de winnaar van dit jaar op het verlichte podium roepen: **Roos Vlogman!**

Mirke Kist (juryvoorzitter finale Write Now! 2016)

Erik Brus

Ellen Deckwitz

Ann Jooris

Janneke Siebelink